

JAN PEDERSEN

**SKATTEFORVALTNING
SKATTEPROCES
SKATTEKONTROL**

JURIST- OG ØKONOMFORBUNDETS FORLAG

Skatteforvaltning –
Skatteproces – Skattekontrol

Jan Pedersen

Skatteforvaltning – Skatteproces – Skattekontrol

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
2020

Jan Pedersen
Skatteforvaltning – Skatteproces – Skattekontrol

1. udgave, 1. oplag

© 2020 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af
eller kopiering fra denne bog eller dele heraf
er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt
uden forlagets skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan.

Omslag: Marianne Tingkov
Sats: Christensen Grafisk
Tryk: Ecograf

Printed in Denmark 2020
ISBN 978-87-574-4486-5
e-ISBN 978-87-7198-432-3

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Gothergade 137
1123 København K

Telefon: 39 13 55 00
e-mail: forlag@djoef.dk
www.djoef-forlag.dk

Forord

Bogen omhandler tre hovedområder af den formelle skatteret: Skatteforvaltning – Skatteproces – Skattekontrol. Bogen er derfor opdelt i tre hovedafsnit.

Fremstillingen retter sig mod den samlede skatteforvaltning, uanset om denne retter sig mod skatter eller afgifter, men bogen har særligt sigte på indkomstbeskatningen. Navnlig Del 1 om Skatteforvaltningens opbygning og kompetence og om sagsbehandlingsregler, herunder ansættelsesfrister og forældelse mv., er relateret til den almindelige forvaltningsret i det omfang, denne er relevant. Tilsvarende gælder, at Del 2 om Skatteprocessen omhandlende klage og domstolsprøvelse er relateret til henholdsvis den almindelige forvaltningsrets regler om administrativ rekurs og Retsplejelovens regler om den civile retspleje.

Bogen er skrevet som en hånd- og lærebog med fyldige henvisninger til anden litteratur og en omfattende angivelse af og analyse af praksis, navnlig domspraksis.

Bogen er forsynet med fyldigt stikordsregister og afgørelses- og domsregister.

Bogen indgår som lærebog på faget: »Skatteforvaltning – Skattekontrol – Skattestrafferet« på den juridiske og erhvervsjuridiske kandidatuddannelse på Juridisk Institut. Det er håbet, at bogen kan finde anvendelse i undervisningen i den formelle skatteret på andre højere læreanstalter. Det er ligeledes håbet, at bogen kan anvendes som håndbog af praktikere, skattemyndigheder samt klagemyndigheder og domstole mv.

Bogen er med vanlig dygtighed samlet og renskrevet af Bente Schandorff Hansen, Aarhus Universitet, som jeg takker for eminent godt samarbejde.

Bogen er ajourført med lovgivning og praksis mv. pr. 1. januar 2020.

Aarhus, februar 2020

Jan Pedersen

Indholdsfortegnelse

Forord	5
Afsnit I – Principper og historik	15
Kapitel 1 Skatteforvaltningsrettens overordnede systematik	17
Kapitel 2 Historik	23
2.1 Statsskatteloven fra 1922	23
2.2 Landsskatteretsloven	24
2.3 Kontrolloven og Lov om oprettelse af Amtsskatteråd og Amtsligningsinspektorater	26
2.4 Skattestyrelsesloven	27
2.5 Skattestyrelsesreformen af 1989	28
Kapitel 3 Skatteforvaltningsloven	31
Afsnit II – Skatteforvaltningen	35
Kapitel 1 Told- og skatteforvaltningen – organisation og kompetence	37
1.1 Enhedsforvaltning	37
1.2 Skatteforvaltningens organisation og kompetence	37
1.3 Skattestyrelsens kompetence – navnlig i henseende til skatteansættelsen	40
1.3.1 Forskudsregistrering	41
1.3.2 Skatteansættelse	42
1.3.3 Øvrige afgørelser, vejledning og uformel forhåndsbesked	46

Indholdsfortegnelse

1.3.4	Tilrettelæggelse – Tilsyn – Kontrol.....	47
1.3.5	Bindende svar.....	48
Kapitel 2	Skatterådet.....	57
2.1	Skatterådets sammensætning.....	57
2.2	Sagsbehandlingen i Skatterådet.....	58
2.3	Skatterådets kompetence.....	59
2.3.1	Skatterådets kompetence i »særlige sager«.....	59
2.3.2	Revision af afgørelser fra ankenævn.....	60
2.3.3	Skatterådets afgivelse af bindende svar.....	62
2.3.4	Skatterådets fastsættelse af takster og standarder.....	62
2.3.5	Forelæggelse af sager om »skattemisbrug« efter LL § 3.....	63
2.3.6	Skatterådets kompetencer i henhold til særlig lovbestemmelse.....	65
2.3.7	Påklage af Skatterådets afgørelser.....	65
Kapitel 3	Kommunalbestyrelsens kompetence – Borgerservice....	67
Kapitel 4	Skatteministeren.....	69
Kapitel 5	Sagsbehandlingsregler.....	71
5.1	Det skatteretlige partsbegreb.....	71
5.1.1	Partsbegrebet.....	71
5.1.2	Skatteforvaltningslovens partsbegreb.....	71
5.2	Skatteforvaltningsrettens sagsbehandlingsregler.....	74
5.2.1	Habilitet.....	75
5.2.2	Kontradiktion – Sagsfremstilling og »agterskrivelse«.....	76
5.2.3	Begrundelse.....	90
5.2.4	Kompetence – Retskraft.....	91
5.2.5	Ansættelsesfrister.....	93
5.3	Konsekvenserne af sagsbehandlingsfejl.....	93
5.4	God forvaltningsskik.....	98
5.5	Retssikkerhedsloven.....	99
Kapitel 6	Genoptagelse og ændring.....	101
6.1	Genoptagelse af skatteforvaltningsafgørelser – Begrebsbestemmelse.....	101
6.2	Ansættelsesfristerne – ordinær og ekstraordinær skatteansættelse.....	104
6.2.1	Ansættelse med forbehold.....	107
6.3	Ordinær skatteansættelse – SFL § 26.....	108
6.3.1	Ansættelse på myndighedernes foranledning.....	108
6.3.2	Ansættelse på skatteyderens foranledning.....	111
6.3.3	Ansættelse af afskrivninger.....	112

6.3.4	Fremførselsberettigede underskud og tab	113
6.3.5	Balanceposter	114
6.3.6	Forlænget ordinær ansættelsesfrist.....	115
6.3.7	Forskudt regnskabsår.....	118
6.3.8	Forkortet ordinær ansættelsesfrist for fysiske personer med enkle økonomiske forhold	118
6.4	Ekstraordinær skatteansættelse – Fristgennembrud – 6 måneders reaktionsfrist	120
6.4.1	Ændringer i det retlige grundlag for ansættelsen – SFL § 27, stk. 1, nr. 1	124
6.4.2	Konsekvensændringer ved ændret skatteansættelse – SFL § 27, stk. 1, nr. 2	127
6.4.3	Konsekvensændringer ved ændring i løbende ydelse eller ved ændret overdragelsessum – SFL § 27, stk. 1, nr. 3.....	131
6.4.4	Undgåelse af international dobbeltbeskatning – SFL § 27, stk. 1, nr. 4.....	133
6.4.5	Culpøse forhold hos den skattepligtige – SFL § 27, stk. 1, nr. 5 134	
6.4.6	Skatterådets ændring af skatteankenævnskendelser – SFL § 27, stk. 1, nr. 6	139
6.4.7	Praksisændring – SFL § 27, stk. 1, nr. 7.....	139
6.4.8	Særlige omstændigheder – SFL § 27, stk. 1, nr. 8.....	143
6.5	Ekstraordinær genoptagelse af balanceposter.....	146
6.6	Kompetenceforholdene ved genoptagelse af skatteansættelsen	146
6.7	Genoptagelse af andre skatteforvaltningsafgørelser	149
6.8	Formueretlig forældelse – Forældelsesloven af 2007.....	151
6.8.1	Forældelsesfrister for skattekrav – SFL § 34 a.....	151
6.8.2	Suspension af forældelsesfristen	156
6.9	Afbrydelse af forældelsesfristen	158
6.10	Omgørelse og skatteforbehold	159
6.10.1	Kravene til skatteforbehold – SFL § 28	160
6.10.2	Kravene til omgørelse – SFL § 29.....	162
6.10.3	Betalingsomgørelse – LL § 2, stk. 5.....	168
6.10.4	Omvalg – SFL § 30	169
6.11	Det skatteretlige forventningsprincip – Uformel forhåndsbesked.....	172
	Afsnit III – Skatteproces	179
	Kapitel 1 Administrativ klage – klagesystem	181
1.1	Klagesystemet og dets overordnede kompetence	181
1.2	Afgørelsesbegrebet	182
1.3	Partsstatus i klagesager	183

Indholdsfortegnelse

1.4	Opsættende virkning – Henstand.....	187
1.5	Indsigelser over faktisk forvaltningsvirksomhed – Klage over sagsbehandlingens form og fremgangsmåde.....	189
1.6	Skatteforvaltningens Borger- og Retssikkerhedschef.....	191
Kapitel 2	Klage til Skatteministeren	193
Kapitel 3	Skatteankestyrelsen.....	195
3.1	Organisation og kompetence.....	195
3.2	Indgivelse af klage – krav til klagen.....	196
3.3	Klagefrist	197
3.4	Klagegebyr.....	198
3.5	Visitering af klagesager – Skatteankestyrelsens klagekompetence	199
3.6	Skatteankestyrelsens forberedelse af sagen	201
Kapitel 4	Fælles regler for klage.....	203
4.1	Klagesagens påstande og anbringender	203
4.1.1	Delkendelse	205
4.2	Afledede ændringer i en skatteansættelse.....	207
4.3	Syn og skøn.....	208
4.4	Sagens behandling og oplysning i Skatteankestyrelsen.....	210
4.5	Tilbagekaldelse af klagen – Henlæggelse.....	210
4.6	Genoptagelse.....	211
Kapitel 5	Skatteankenævn	213
5.1	Skatteankenævnenes organisation	213
5.2	Skatteankenævnets kompetence	216
5.2.1	Klage over forskudsansættelse	217
5.2.2	Klage over personers skatteansættelse	217
5.2.3	Klage over bindende svar	219
5.2.4	Klage over ansættelse af underskud og tab	220
5.2.5	Klage over ansættelse af ejendomsværdiskat.....	220
5.2.6	Klage over passivposter	220
5.2.7	Klage over afgørelser om dødsboers regnskabsførelse og klage over afgørelser vedr. regnskabsførelse og selvangivelse i fremmed valuta	221
5.2.8	Klage over skatnedslag.....	221
5.2.9	Klage over skønmæssig ansættelse af moms.....	221
5.3	Skatteankenævnets kendelse.....	222

Kapitel 6 Landsskatteretten	223
6.1 Landsskatterettens overordnede kompetence	223
6.2 Landsskatterettens organisation	224
6.3 Sagens afgørelse i Landsskatteretten	226
Kapitel 7 Ombudsmanden	229
7.1 Ombudsmandens kompetence	229
7.2 Klagebehandlingen hos Ombudsmanden.....	230
7.3 Ombudsmandens bedømmelsesgrundlag.....	232
7.3.1 Prøvelse af skatteretlige forvaltningsakter	232
7.3.2 Prøvelse af anden myndighedsudøvelse – Faktisk forvaltningsmyndighed.....	236
7.3.3 Prøvelse af rammerne for Skatteforvaltningens virksomhed	236
7.4 Ombudsmandens reaktionsmuligheder	236
Kapitel 8 Domstolsprøvelse	239
8.1 Domstolsprøvelse i skatteforvaltningen.....	239
8.2 Former for domstolsprøvelse	240
8.2.1 Skatteyderens sagsanlæg	240
8.2.2 Skattemyndighedernes søgsmålsret.....	242
8.2.3 Skattekravet i skattestraffesager.....	245
8.3 Retsplejen i skattesager.....	247
8.3.1 Søgsmålskompetencen	247
8.3.2 Domstolenes saglige og stedlige kompetence	249
8.3.3 Søgsmålsfrister	253
8.3.4 Anke af skattesager – Fuldbyrkelse	256
8.3.5 Procesformen.....	257
8.3.6 Direkte indbringelse af afgørelser for domstolene	258
8.3.7 Indbringelse af klageafgørelser – »Overspringelse«.....	259
8.4 Påstande og anbringender	260
8.5 Ændring af sagsgenstanden – Nova.....	262
8.6 Domstolenes legalitetsprøvelse.....	265
8.6.1 Prøvelse af skøn	265
8.6.2 Skatteskøn	270
Kapitel 9 Sagsomkostninger – Omkostningsdækning	273
9.1 Udgifter til sagkyndig bistand i skattesager efter SL § 6 a, LL § 7 Q mv.	273
9.2 Omkostningsgodtgørelse i skattesager.....	275
9.2.1 Indledning.....	275

Indholdsfortegnelse

9.2.2	De omkostningsberettigede sager.....	276
9.2.3	Kredsen af godtgørelsesberettigede	278
9.2.4	De godtgørelsesberettigede udgifter.....	279
9.2.5	Størrelsen af de godtgørelsesberettigede udgifter	280
9.2.6	Omkostningsdækningsprocenten	282
9.2.7	Ansøgning om og udbetaling af omkostningsgodtgørelse	284
9.3	Beskatning af modtagne tilskud til dækning af omkostninger i skattesager.....	284
Afsnit IV – Skatteansættelsen		285
Kapitel 1 Indledning og historik.....		287
Kapitel 2 Procedure og fremgangsmåde ved skatteansættelsen		291
Kapitel 3 Skatteindberetningsloven		293
3.1	Arbejds- og hvervgivere mv.....	294
3.2	Finansielle virksomheder mv.	295
3.3	Fonde og foreninger mv.....	296
3.4	Selskaber mv.	296
3.5	Fagforeninger og A-kasser mv.	297
3.6	Offentlige myndigheder	297
3.7	Andre indberetninger	297
3.8	Indberetterens pligter og ansvar.....	299
3.9	Løbende indberetning fra rådgivere mv. ved grænseoverskridende skattearrangementer – Mandatory Disclosure	300
Kapitel 4 Oplysningspligten		303
4.1	Den almindelige oplysningspligt	303
4.2	Skattepligtige undtaget fra oplysningspligt	307
4.3	Særlige oplysninger	309
4.3.1	Supplerende oplysninger fra skatteyderen	309
4.3.2	Oplysninger fra tredjemand.....	319
Kapitel 5 Oplysningsfrister		321
Kapitel 6 Administrative sanktioner ved undladt eller ukorrekt opfyldelse af oplysningspligt		323
6.1	»Feltlåsning« – Afskæring af »Tast Selv«	323
6.2	Tvangsbøder og skattetilæg	326
6.3	Skønmæssig ansættelse – Taksering.....	327

Kapitel 7 Skatteansættelsen – Sagsoplysning og »bevisbyrde«	331
7.1 Officialprincippet.....	331
7.2 Sagstilsikring – Skattekontrollens tilrettelæggelse – »Det obligatoriske princip«	333
7.3 Revision og taksering.....	336
7.4 Den skatteretlige bevisbedømmelse – Bevisbyrden	339
Afsnit V – Skattekontrollen	343
Kapitel 1 Indledning og historik	345
Kapitel 2 National og international skattekontrol	349
2.1 Kontrolbeføjelser over for ikke-skattepligtige i Danmark.....	349
2.2 Kontrolbeføjelser over for danske skattepligtige i udlandet.....	351
2.3 International skattekontrol	352
2.4 Udveksling af oplysninger mellem danske myndigheder – Registersamkøring	355
Kapitel 3 Kontrolbeføjelsernes tidsmæssige udstrækning	357
Kapitel 4 Kontrolbeføjelser over skatteyderen	359
4.1 Kontroloplysninger fra skatteyderen selv	359
4.2 Kontrolbeføjelser over for erhvervsdrivende.....	361
4.2.1 SKL § 53 – Dokumentudlevering	363
4.2.2 Fysisk skattekontrol hos erhvervsdrivende	367
4.3 Formueoplysninger	371
4.4 Hovedaktionæroplysninger	372
Kapitel 5 Kontrolbeføjelser over for tredjemand	375
5.1 Oplysninger fra den skattepligtige og oplysninger fra tredjemand.....	375
5.2 Oplysninger til brug for krydsrevision.....	377
5.3 Finansielle virksomheders oplysningspligt.....	379
5.4 Advokaters oplysningspligt	381
5.5 Oplysningspligt for offentlige myndigheder, erhvervsdrivende og juridiske personer.....	383
5.5.1 Oplysningspligtens udstrækning	383
5.5.2 Skatterådets tilladelse.....	384
5.5.3 Teleoplysninger	385
5.6 Dødsboers oplysningspligt.....	386
5.7 Oplysningspligt for udbydere af skattearrangementer.....	387
5.8 Tilsyn med nedskrivninger og hensættelser i finansielle	

Indholdsfortegnelse

institutioner	388
5.9 Pålæg – Tvangsbøder – Klage – Strafansvar	389
Kapitel 6 Retssikkerhedsloven	391
6.1 Retssikkerhedsloven som overordnet ramme om forvaltningens kontrolbeføjelse	391
6.2 Retssikkerhedslovens almene principper for gennemførelse af tvangsindgreb	392
6.2.1 Retssikkerhedslovens baggrund og anvendelsesområde	392
6.2.2 Formkrav ved gennemførelse af tvangsindgreb	393
6.2.3 Forholdet til forvaltningsretten og strafferetsplejen	395
6.3 RSL § 9, stk. 1 – Forvaltningskontrol og strafferetlig efterforskning..	396
6.3.1 RSL § 9, stk. 2 – Kontroloplysninger til brug for behandlingen af andre spørgsmål end fastsættelse af straf....	399
6.3.2 RSL § 9, stk. 4 – Samtykke til fortsættelse af kontrolforanstaltning	402
6.4 RSL § 10 – Selvinkriminering	403
6.4.1 Retten til ikke at inkriminere sig selv, RSL § 10, stk. 1	403
6.4.2 Retten til ikke at inkriminere andre, RSL § 10, stk. 2	405
6.4.3 Selvinkrimineringsforbuddet og Skattekontrollovens straffebestemmelser	406
6.5 Vejledning og samtykke	409
6.6 Retsvirkningen af den manglende iagttagelse af Retssikkerhedslovens bestemmelser	409
Forkortelsesregister	413
Doms- og afgørelsesregister	417
Stikordsregister	423

Afsnit I

Principper og historik

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.

Indholdet må alene anvendes af licenstagere i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.

© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

KAPITEL 1

Skatteforvaltningsrettens overordnede systematik

Den formelle skatteret – også kaldet skatteforvaltningsretten – omfatter dels de forvaltningsretlige og processuelle regler, som normerer ansættelse, kontrol, opkrævning og håndhævelse af skattekravet med tilhørende klagebehandling, dels de kompetenceregler, som udgør forudsætningen for skattemyndighedernes virke.

Retsgrundlaget for skatteforvaltningsretten udgøres navnlig af den generelle skatteforvaltningsretlige lovgivning med tilhørende administrative forskrifter. Af betydning er især Skatteforvaltningsloven, der indeholder såvel de overordnede regler for skattemyndighedernes organisation og kompetence som reglerne for den nærmere gennemførelse af skatteretlige forvaltningsakter samt påklage og domstolsprøvelse heraf. Yderligere kan nævnes Skattekontrolloven, der fastlægger de skattepligtiges oplysningspligter med tilhørende ansvar og myndighedernes kontrolbeføjelser. Den generelle skatteforvaltningsretlige lovgivning suppleres af en række mere eller mindre omfattende bestemmelser af skatteforvaltningsretlig karakter i den materielle lovgivning f.eks. Kildeskattelovens afsnit V-VII om opkrævning og inddrivelse mv. af skattekrav, Opkrævningsloven, Inddrivelsesloven etc.

Skatteforvaltningsretten henhører under den formelle skatteret, idet den ikke selv indeholder regler, der virker bestemmende for størrelsen af den skattepligtige indkomst eller skattekravets størrelse. Sådanne regler indeholdes i den materielle skatteret omfattende dels den subjektive skatteret, hvor kredsen af skattepligtige angives (skatterettens subjekter), dels den objektive skatteret, hvor de skattepligtige indtægter og fradrag angives (skatterettens objekter).

Skatteforvaltningsretten henhører i systematisk henseende under forvaltningsretten. Heraf følger, at den almindelige forvaltningsret som principielt udgangspunkt finder anvendelse, herunder navnlig Forvaltningsloven, Lov om offentlighed i forvaltningen, Lov om Folketingets Ombudsmand samt almin-

delige offentligretlige principper om myndigheders kompetence til udstedelse af administrative forskrifter, krav til sagsoplysning (officialprincippet), krav til sagsbehandling, iagttagelse af god forvaltningsskik etc. Sådanne almindelige principper suppleres navnlig i henseende til Forvaltningslovens regler om inhabilitet, begrundelse, klagevejledning etc. Ikke sjældent er den almindelige forvaltningsret dog fraveget ved selvstændig lovregulering, f.eks. reglerne om genoptagelse og revision af skatteansættelse i SFL §§ 26 og 27, reglerne om domstolsprøvelse i SFL §§ 47-50 etc. I andre tilfælde er den almindelige forvaltningsret blot suppleret af specielle bestemmelser i skatteforvaltningsretten, f.eks. SFL § 15 om habilitet for medlemmer af klageorganer og SFL §§ 19 og 20 om sagsfremstilling og »agterskrivelse«. Forholdet mellem den almindelige forvaltningsret og skatteforvaltningsretten kan udtrykkes således, at den almindelige forvaltningsret finder anvendelse, medmindre særlig undtagelse er foretaget i den særlige skatteforvaltningsretlige lovgivning.

Skatteansættelse, opkrævning og håndhævelse af skattekravet er utvivlsomt samfundets mest omfattende og krævende forvaltningsopgave. Den indebærer ikke blot en masseforvaltning, der retter sig mod landets samlede millionbefolkning og hundredetusindtal af skattepligtige juridiske personer, men også en stillingtagen til hver enkelt skattesubjekts mangfoldige og egenartede indtægts- og udgiftsposter. Hertil kommer, at masseadministrationen foretages på grundlag af den omfattende og særdeles komplicerede skattelevgivning. Yderligere indebærer skatteforvaltningen afgørelser, der ofte er af afgørende betydning for skattesubjekternes privatøkonomi og dermed for befolkningens velfærd. Endelig er det et faktum, at skatteområdet har en sådan nationaløkonomisk betydning, at beskatningens gennemførelse er en forudsætning for velfærdsstatens hele eksistens. Skatteforvaltningsopgaven er følgelig undergivet en betydelig politisk, økonomisk og samfundsmæssig opmærksomhed.

I sammenligning med andre forvaltningsområder, hvor der foretages en masseforvaltning på grundlag af en kompliceret lovgivning – f.eks. socialretten – er det kendetegnende, at skatterettens indhold og grænser bestandigt prøves ved klageinstanser og domstole. Den omstændighed, at beskatningen omfatter betydelige beløb for den enkelte skattepligtige, medfører, at det ofte er formålstjenligt at ofre udgifter til skatteadvokater og revisorer for at sikre, at myndighedernes skattekrav har den fornødne hjemmel og er opgjort korrekt. Samtidig indeholder lovgivningen om omkostningsdækning i skattesager i SFL §§ 52-61 favorable vilkår for skatteprocesser. Det er derfor vanskeligt for skatteforvaltningen at nedprioritere kravene til hjemmel og legalitet til fordel for rent praktiske administrative hensyn.

En række betydelige og ofte modsatrettede skattepolitiske hensyn er således bestemmende for skatteforvaltningsrettens nærmere indhold.

Opgaverne for den samlede skatteforvaltning omfatter en række forskellige funktioner. Som det fremgår af SFL § 1, varetager told- og skatteforvaltningen – der er den overordnede lovmæssige myndighedsbetegnelse – forvaltningen af skatter, dvs. ikke blot indkomstskatten, men også alle afgifter i de talrige afgiftslove. Sidstnævnte omfatter navnlig bo- og gaveafgift, merværdiafgift (moms), motor og forsikringsafgifter (f.eks. registreringsafgift og vægtafgift på motorkøretøjer), energi- og miljøafgifter (f.eks. elafgift, benzinafgift, affaldsafgift), forbrugsafgifter (f.eks. ølafgift, vinafgift, spiritusafgift, tobaksafgift) og kasino- og lotteriafgift. I henseende til indkomstbeskatningen er den helt centrale opgave naturligvis selve skatteansættelsen bestående af opgørelsen af den skattepligtige indkomst og herpå følgende skatteberegning.¹ På grundlag heraf skal de opgjorte skattekrav indkræves, hvad enten dette sker ved de skattepligtiges frivillige indbetalinger af foreløbige acontoskatter, efterbetalinger eller ved myndighedernes tvangsinddrivelse gennem udlæg, lønindeholdelse, universalfølgning, modregning etc. For så vidt angår acontoskatter (A-skat, B-skat, aconto-selskabsskat mv.), er disse i vidt omfang fastsat forud ved en såkaldt forskudsregistrering.

Det er kendetegnende, at skatteansættelsen sker digitalt ved indgående anvendelse af IT og i betydelig grad, for så vidt angår fysiske personer, på grundlag af oplysninger om indkomstforhold, som myndighederne allerede er i besiddelse af i kraft af Skatteindberetningsloven (SIL). Det er tillige kendetegnende, at en skatteansættelse kan ændres både til gunst og til skade for den skattepligtige. Alene fristreglerne i SFL §§ 26-27 medfører en skatteansættelses endelighed, hvorfor disse regler har en central betydning. Skatteansættelsen præges således af et princip om materiel korrekthed.

Ligeledes til varetagelse af hensynet til en korrekt og ensartet skatteansættelse indeholder skatteforvaltningsretten udførlige regler om den skattepligtiges klageadgang og ret til domstolsprøvelse. Klage over told- og skatteforvaltningens afgørelser, uanset om disse relaterer sig til indkomstskat eller afgifter, indgives til Skatteankestyrelsen til forberedelse og evt. visitering til afgørelse af et ankenævn eller Landsskatteretten.

1. Synonymt med udtrykket skatteansættelse er udtrykket ligning, som tidligere anvendtes i videre omfang, men som nu ofte anvendes i flæng med udtrykket skatteansættelse. I nyere lovgivning anvendes dog alene udtrykket skatteansættelse eller ansættelse af indkomstskat, jf. f.eks. SFL § 5, stk. 1, nr. 2, om skatteankenævnets kompetence ved klagebehandling af fysiske personers »Ansættelse af indkomstskat«.

Kapitel 1. Skatteforvaltningsrettens overordnede systematik

Foruden den væsentlige opgave bestående af skatteansættelse af juridiske og fysiske personer indebærer skatteforvaltningen et væld af øvrige opgaver. Mangfoldige steder i den materielle skattelovgivning er told- og skatteforvaltningen givet hjemmel til meddelelse af tilladelser og dispensationer. Hertil kommer den overordnede administration af hele skatteforvaltningsopgaven samt opkrævning af skattetilsvær mv.

En systematisering af de mangfoldige opgaver, som er pålagt skattemyndighederne i henseende til indkomstskat, kan foretages på flere måder. En funktionsbestemt systematisering resulterer i, at opgaverne kan opdeles i 8 hovedgrupper:

1. Skatteansættelse med forudgående forskudsansættelse af acontoskatter
2. Skattekontrol af tidligere foretagne ansættelser
3. Gennemførelse af øvrige skatteforvaltningsretlige afgørelser, herunder meddelelse af dispensationer og tilladelser hjemlet i skattelovgivningen
4. Administration og styring af skatteforvaltningsopgaven samt opkrævning mv. af skattetilsvær
5. Klagebehandling
6. Meddelelse af bindende svar
7. Vejledning og besvarelse af forespørgsler
8. Parlamentarisk funktion og regeludstedelse, herunder udarbejdelse af lovgivning, og administrative regler, herunder bekendtgørelse, Den Juridiske Vejledning, SKM-meddelelser mv.

Ved Skatteforvaltningsloven af 2005 er etableret en enhedsforvaltning, den statslige told- og skatteforvaltning, benævnt Skatteforvaltningen, som udøver den samlede forvaltning af lovgivningen af skatter, ligesom Skatteforvaltningen er kompetent i henseende til Lov om vurdering af landets faste ejendomme samt registrering af biler.² Skatteforvaltningen er organisatorisk opdelt i 7 styrelser: Administrations- og Servicestyrelsen, Gældsstyrelsen, Motorstyrelsen, Skattestyrelsen, Toldstyrelsen, Udviklings- og Forenklingstyrelsen samt Vurderingsstyrelsen. Centralt i skatteforvaltningen står Skattestyrelsen, der varetager ansættelse og kontrol af indkomstskat og afgifter.

Herudover behandles klager af uafhængige klageorganer (Skatteankesforvaltningen (Skatteankestyrelsen) med tilhørende skatte-, vurderings- og motorankenævns samt Landsskatteretten), ligesom Skatterådet bistår ved forvaltningen og kan afgøre sager, som Skattestyrelsen forelægger. Den

2. Se hertil Bkg. 2018.804 om varetagelsen af told- og skatteforvaltningens opgaver.

kommunale kompetence i skatteforvaltningen – der blev etableret ved Statskattelovene – er helt fjernet ved Skatteforvaltningsloven, dog således at kommunalbestyrelsen varetager en kommunal borgerservice omfattende råd og vejledning også om skattemæssige spørgsmål. Denne service omfatter dog ikke kompetencen til at afgøre nogen form for forvaltningsafgørelser, men er begrænset til en faktisk forvaltningsvirksomhed omfattende råd og vejledning på generelt niveau. Endelig er Folketingets Ombudsmand efter de almindelige regler i Ombudsmandsloven tillagt kompetence i henseende til, om skatteforvaltningen sker i strid med gældende ret, eller om der på anden måde er sket fejl eller forsømmelse.

Organisationsplanen for den samlede skatteforvaltning med tilhørende klagemyndigheder og domstolsprøvelse kan skitseres således:

